

801225

HISTORY OF ARCHITECTURE

MIDTERM

ARCHITECTURAL EVOLUTION

FACTORS

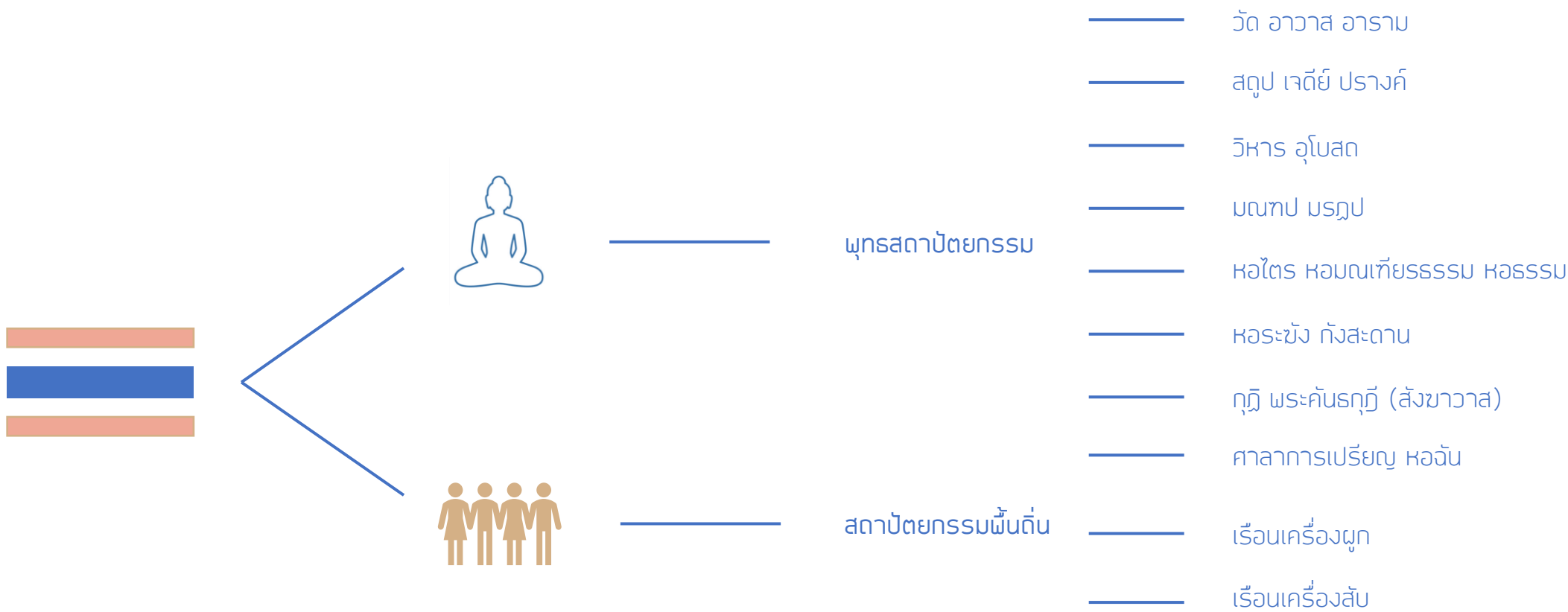
LOCAL WISDOM & FINE ARTS

BUDDHISTIC ART & FINE ARTS

THAI VERNACULAR ARCHITECTURE

พุทธสถาปัตยกรรม

วัด อาวาส อาราม

ในพุทธศาสนา

วัดเวฬุวัน(สวนไผ่ ป่าไผ่) : วัดแห่งแรก พระเจ้าพิมพิสารเมืองคฤหส์สร้างถวาย

วัดเชตะวันมหาวิหาร : อนาคตบดินทกเศรฐี สาวิตติ จำพรรษานานที่สุด 25 พรรษา

วัดบุพผาราม : นางวิสาขาสร้างถวาย จำพรรษา 6 พรรษา สาวิตติรัฐอุตรประเทศ อินเดีย

ในไทย

พระอารามหลวง 3 ชั้น

เอก 3 ชั้น : ราชวรมหาวิหาร ราชวรวิหาร และวรมหาวิหาร

โท 4 ชั้น : ราชวรมหาวิหาร ราชวรวิหาร วรมหาวิหาร และวรวิหาร

ตรี 3 ชั้น : ราชวรวิหาร วรวิหาร และสามัญ (ไม่มีสร้อยต่อท้าย)

หน้าที่

1. เป็นศูนย์กลางชุมชน เชื่อมโยงโครงสร้างของสังคมไทย (บ้าน วัด วัง)

2. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน งานช่างและภูมิปัญญาสด.

3. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ผ่านพิธีกรรมและวัฒนธรรม

การแบ่งพื้นที่

1. พุทธาวาส (ล้อมกำแพง มีสวดสำคัญ) : เจดีย์ วิหาร หอไตร หอระฆัง

2. สังฆาวาส (ที่ตั้งฝ่ายสงฆ์) : กุฏิสงฆ์ หอฉัน ศาลาการเปรียญ

3. ธรณีสงฆ์ : พื้นที่หน้าวัด ที่เผาศพ ทำกิจกรรมรื่นเริง

พุทธสถาปัตยกรรม

พุทธสังเวชนียสถาน	—————	Lumbini : สถานที่ประสูติ ลุมพินีวัน เนปาล
	—————	Bodh gaya : สถานที่ตรัสรู้
	—————	Sarnath สารนาถ : สถานที่ปฐมเทศนา
	—————	Kushinaga กุสินารา : สถานที่เสด็จปรินิพพาน

คามวาสี (วัดในเมือง) ปฏิบัติศาสนกิจ
อรัญวาสี (วัดป่า) ปฏิบัติทางจิต/ธรรม

การแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ 8 ส่วน

กษัตริย์มคธ	เมืองราชคฤห์
กษัตริย์ลิจ	เมืองเวสาลี
กษัตริย์ศากยะ	กบิลพัสดุ์
กษัตริย์กุที	อัลลทปะ
กษัตริย์โกลิยะ	เมืองรามคาม
กษัตริย์มัลละกุสินารา	กุสินารา
กษัตริย์มัลละปาวา	เมืองเวฐฐีปะ

สถูป เจดีย์ ปราสาท

สถูป

ที่บรรจุอัฐิคนทั่วไป มีมาก่อนพุทธกาล

ปราสาท

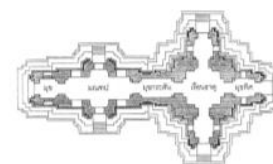
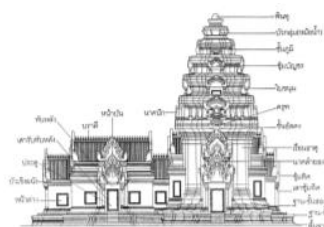
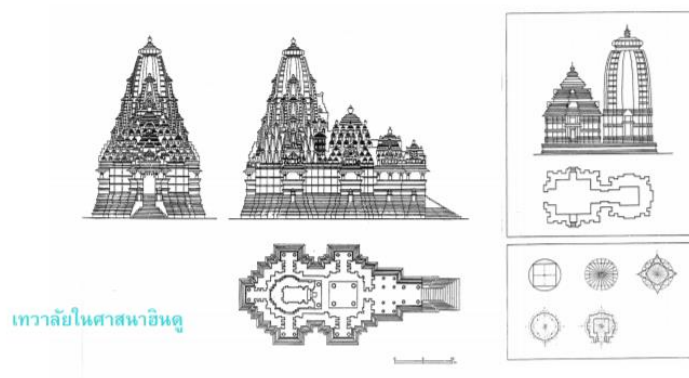
ได้รับอิทธิพลจากปราสาทหิน

ฮินดู สถาปัตยกรรมอินเดียใต้

สถาปัตยกรรมเขมร

: ปราสาทหินพนมรุ้ง

รูปถ่ายเมื่อปี ๑๙๐๖ แสดงภาพสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพนมรุ้ง แสดงให้เห็นถึงลักษณะของปราสาทหินพนมรุ้ง

สถูป เจดีย์ ปรางค์

เจดีย์

ที่บรรจุอัฐิพระธาตุ บรรจุบุรุษ

ประเภท : ประฐาน

ประจํามุม(ทิศ)

เจดีย์ราย(รอบฐานเจดีย์)

รูปแบบเจดีย์

- ทรงระฆัง

- ทรงกลม : สตุปสาณูจี

- ทรงปราสาท : ช้อนชั้น มีสตุปิกะ ชุมารนัม ลายปูนปั้นประดับ

: วัดป่าสักเชียงใหม่

วัดหัวข่วง น่าน

รูปแบบเจดีย์

- ทรงปราสาท

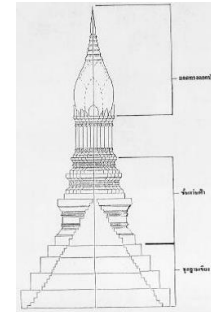
: ทรงช้างงาโผด มาจากปราสาทขอม แต่ละชั้นเป็นวิมารเทพ

: วัดพระพายหลวง สุโขทัย

พระปราสาทวัดไชยวัฒนาราม อโยธยา

พระปราสาทวัดระฆัง

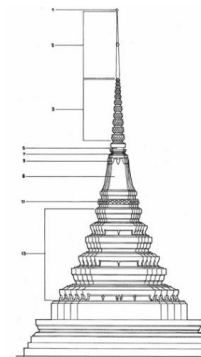
- ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

: ยอดเป็นบัวตูม นิยมสมัยสุโขทัย

: วัดเจ็ดยอด

- ทรงย่อมนุ

: วัดไชยวัฒนาราม อโยธยา

: ร.1-ร.3 ย่อมนุเพื่อเพิ่มความสูงเจดีย์

- เจดีย์ทรงเครื่อง : มีลักษณะเฉพาะคือตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นไว้ ตามองค์ประกอบต่างๆของเจดีย์

สถูปในอินเดีย
ตอนต้นพุทธศตวรรษ

สถูปแบบลังกา

เจดีย์สมัยศรีวิชัย

สถูปทวารวดีแบบต่างๆ

เจดีย์สมัยทวารวดี หรือทรงพุ่มบัววิเศษ

เจดีย์สมัยทวารวดี อิทธิพลลังกา

เจดีย์สมัยอยุธยา อิทธิพลลังกา

เจดีย์สมัยรัตนโกสินทร์

ประดับเจดีย์ล้านนาด้วยแผ่นทองจังโก
(ดีบุก + โลหะผสม ประเภททองแดง เงิน นาค ทอง
ตีเป็นแผ่น ใช้หุ้มเจดีย์ ยึดด้วยหมุดเหล็ก)

พระบรมสารีริกธาตุ
ผอบทองคำ ครอบด้วยยอดประดับด้วยอัญมณี
กรุวัดมหาธาตุ
: วัดพระธาตุศรีจอมทอง, วัดต้นเกว๋น

ครอบหลายชั้น : 1.ไม้จันทน์(ในสุด)

2.หิน

3.ทองคำ

4.โลหะเงิน

5.ชั้น(ดีบุก+เงิน)

6.หินศิลา

พุทธสถาปัตยกรรม

วิหาร อุโบสถ

ที่อยู่ของพระสงฆ์ ที่ประดิษฐานพระพุทธรูป คู่กับโบสถ์ การพักผ่อน
: Ajanta cave

วิหาร : วัดมหาธาตุ จ.สุโขทัย
: วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พิษณุโลก (วิหารสมัยสุโขทัย)
: วิหารพระมงคลบพิตร ออยุธยา

โบสถ์ : เขตบวรสุทธี พระสงฆ์ใช้ประชุม ทำสังฆกรรม

: มีใบสีมา(อาณาเขต) : อุทกสีมา (สีมากลางน้ำ)

นทีสีมา (เขตแดนที่สงฆ์กำหนดบนแม่น้ำ)

มหาสีมา (สีมา ๒ ชั้น) : 1. วัดโสมนัสวิหาร 2. วัดมกุฏกษัตริยาราม

3. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม 4.วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

: วัดธาตุขาวเวียงกุมกาม

: วัดปู่เปี้ย เวียงกุมกาม

สิมอีสาน(อุโบสถ)

วัดเสมา ท่าค้อ

จังหวัดร้อยเอ็ด

พุทธสถาปัตยกรรม

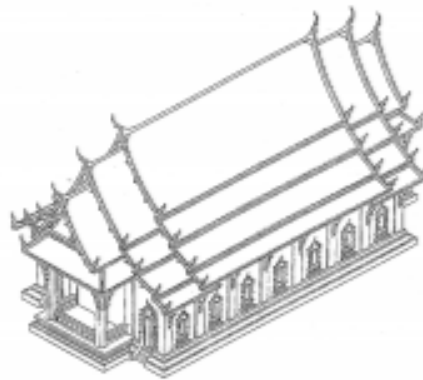
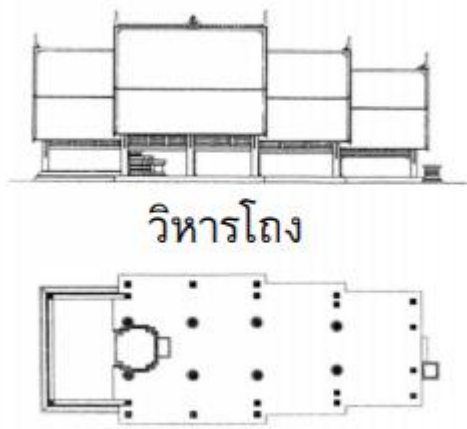
วิหาร อุโบสถ

วิหาร

วิหารโถง : วัดพระธาตุลำปางหลวง

วิหารปิด : วัดต้นเกว๋น เชียงใหม่, วัดสุทัศน์ กรุงเทพมหานคร

วิหารต่อท้ายจรมัน : วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่, วัดปราสาท จ.เชียงใหม่

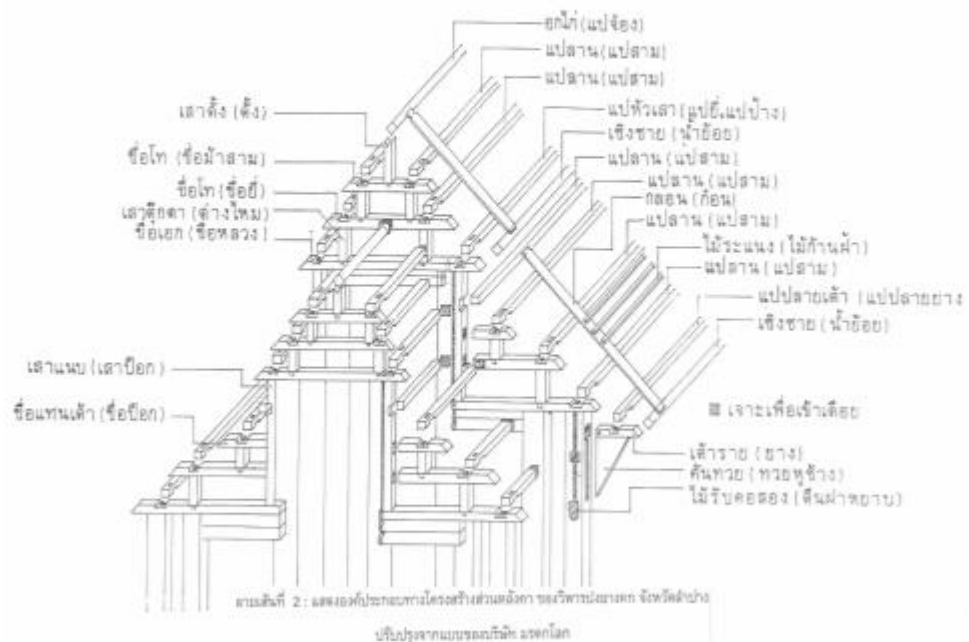
วิหารต่อท้ายจรมัน

พุทธสถาปัตยกรรม

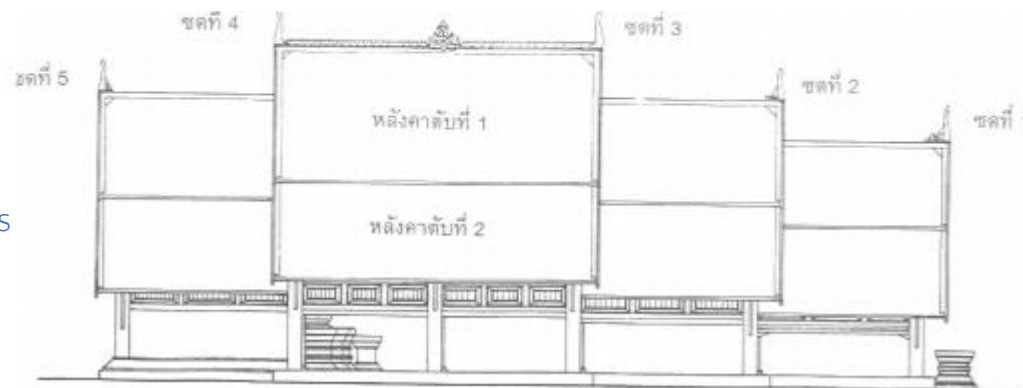
วิหาร อุโบสถ

โครงสร้างวิหาร : หลังคาซ้อนเพื่อลด mass
เพิ่มมิติการออกแบบ
ล้านนาภาคตรง

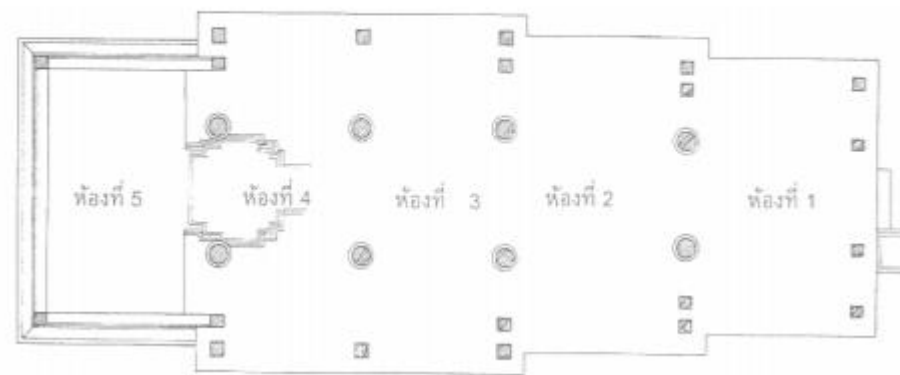
โครงสร้างหลังคาวิหารล้านนา

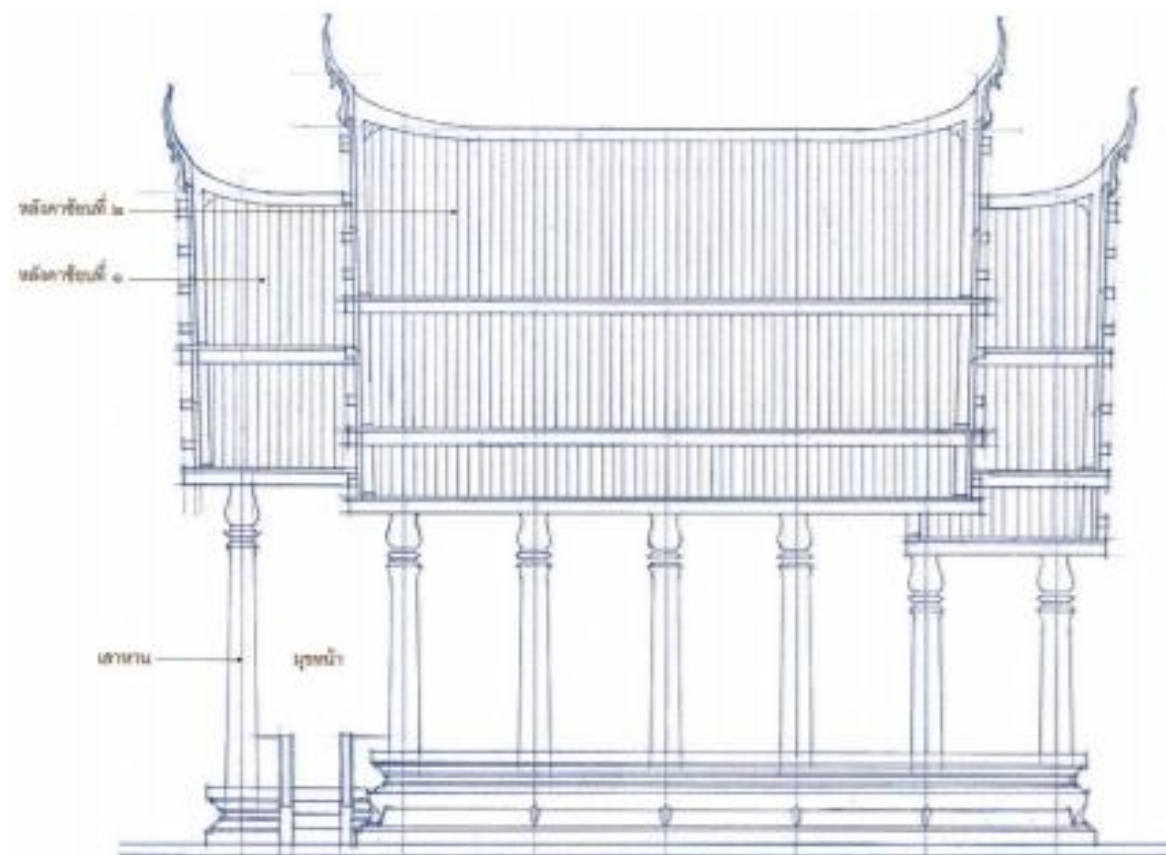
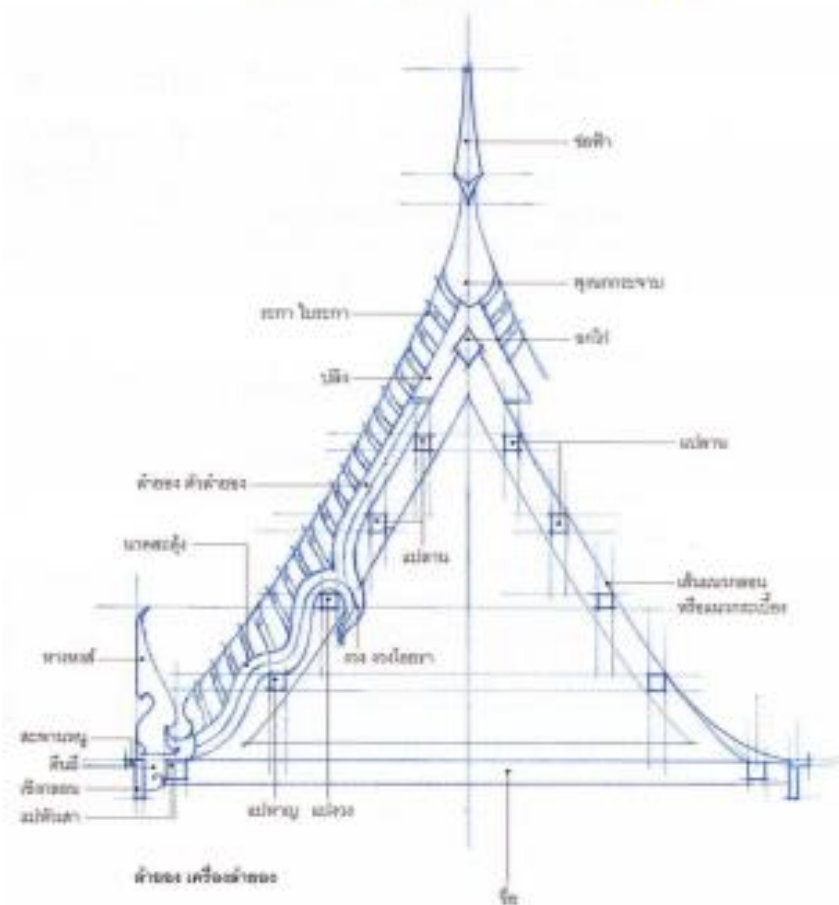
หลังคาวิหารล้านนา

แผนผังวิหารล้านนา

องค์ประกอบของหน้าบ้าน

พุทธสถาปัตยกรรม

มณฑป มรฎป

พระพุทธรูป รอยพระพุทธรูป สิ่งที่ควรค่าแก่การเคารพ เกี่ยวข้องกับพระพุทธรเจ้า

มีเครื่องยอด อาคารซ้อนชั้น

วัดตระพังทองกลาง สุโขทัย

วัดสวนแก้วอุทยานน้อย ศรีสัชนาลัย

วัดศรีชุม สุโขทัย

วัดชมชื่น ศรีสัชนาลัย

วัดหนานช้าง เวียงกุมกาม

เมืองโบราณ มณฑปพระพุทธรูปยืน

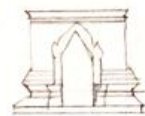
หอไตรทรงมณฑป วัดดงดี เชียงใหม่

• มณฑป มรฎป อาคารประดิษฐานสิ่งสำคัญเกี่ยวกับพระพุทธรเจ้า

(มีเครื่องยอด) อาคารซ้อนชั้น

- พระพุทธรูป
- รอยพระพุทธรูป
- ศิวารดาแท่นการเคารพ
- เกี่ยวข้องกับพระพุทธรเจ้า

• วัดตระพังทองกลาง, สุโขทัย

ก่ออิฐ
ทำแบบบ้านเรือน
ฐานฉัตรหลวง

• วัดศรีชุม, สุโขทัย

มี 2 ชั้น
หน้าวัดไม่มี
พื้นดินแล้ว สลักศิลากรรม

• วัดสวนแก้วอุทยานน้อย, ศรีสัชนาลัย

• วัดหนานช้าง เวียงกุมกาม

- ปรางค์ สี่เหลี่ยม
- จตุรมุข
- ไม่ค่อยมาก
พระพุทธรูปยืน

• หอไตรทรงมณฑป วัดดงดี (เชียงใหม่)

มี 2 ชั้น
หน้าวัดไม่มี
พื้นดินแล้ว สลักศิลากรรม

• วัดปรางค์นางผดุง, ลำปาง

(ประจักษ์)
- UNESCO

• วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม, ลำปาง

- กรมพระยาสุรฯ
(มณฑปหน้า)
- เลี้ยวซ้าย วัดใหม่

• หอมนต์เขี้ยวธรรม วัดพระแก้ว

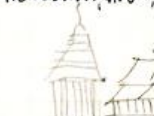
มี 2 ชั้น
หน้าวัดไม่มี
พื้นดินแล้ว สลักศิลากรรม

• มณฑปวัดพุทธนิมิต, อุดรธานี

- ทางวัดมณฑป

• มณฑปของพระพุทธรูปยืนวัดป่าสัก, อุบลราชธานี

• โฉนดปราสาท วัดราชโอรสาราม

• วัดเชตุพนฯ (โพธิ์)

• ปรางค์พระเทพปิตุส (ปราสาทปรางค์)

- จตุรมุขของมณฑป
- ฐานสี่เหลี่ยม

(วัดศรีรัตนวาสนาธรรม)

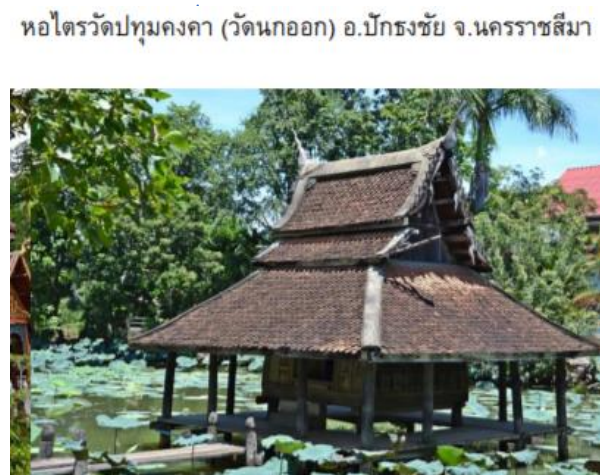
- ยอดปรางค์

พุทธสถาปัตยกรรม

หอไตร หอมณเฑียร
ธรรม หอธรรม

บรรุพระไตรปิฎก

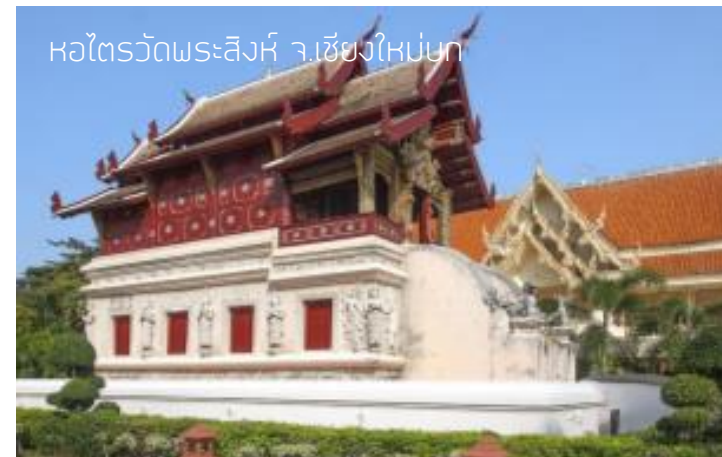
ค.สูง : กันความชื้น แผลง
: กลางน้ำ

พุทธสถาปัตยกรรม

หอไตร หอมณเฑียร
ธรรม หอธรรม

: บบบก

หอไตรวัดบูรพา อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

หอไตรวัดใต้ต้นลาน อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์

วัดป่าเหียง จ.ลำพูน

วัดประตูป่า อ.เมือง จ.ลำพูน

พุทธสถาปัตยกรรม

หอไตร หอมณเฑียร
ธรรม หอธรรม

ตู้พระธรรม หีบธรรม

รักสนุก

แดงชาด

สารบัญ

ใบลานห่อด้วยผ้า

ไม้ปะกับ

พุทธสถาปัตยกรรม

หอระฆัง กังสะदान

วัดอรุณราชวราราม กรุงเทพฯ

พุทธสถาปัตยกรรม

กุฏิ พระคันธกุฏี (สังฆาวาส)

Ajanta

เขาคิชฌกูฏ

Gridhrakuta Hill

หมู่กุฏิ วัดระฆัง

วัดสระเกศ

ตำหนักแดง วัดเขมาภิรตาราม นนทบุรี

ข้อกำหนดตามพระวินัย
ขนาด ยาว12 คืบ กว้าง7 คืบ
3.00 เมตร x 1.75

สร้างถาวร
หรือถาวร

พุทธสถาปัตยกรรม

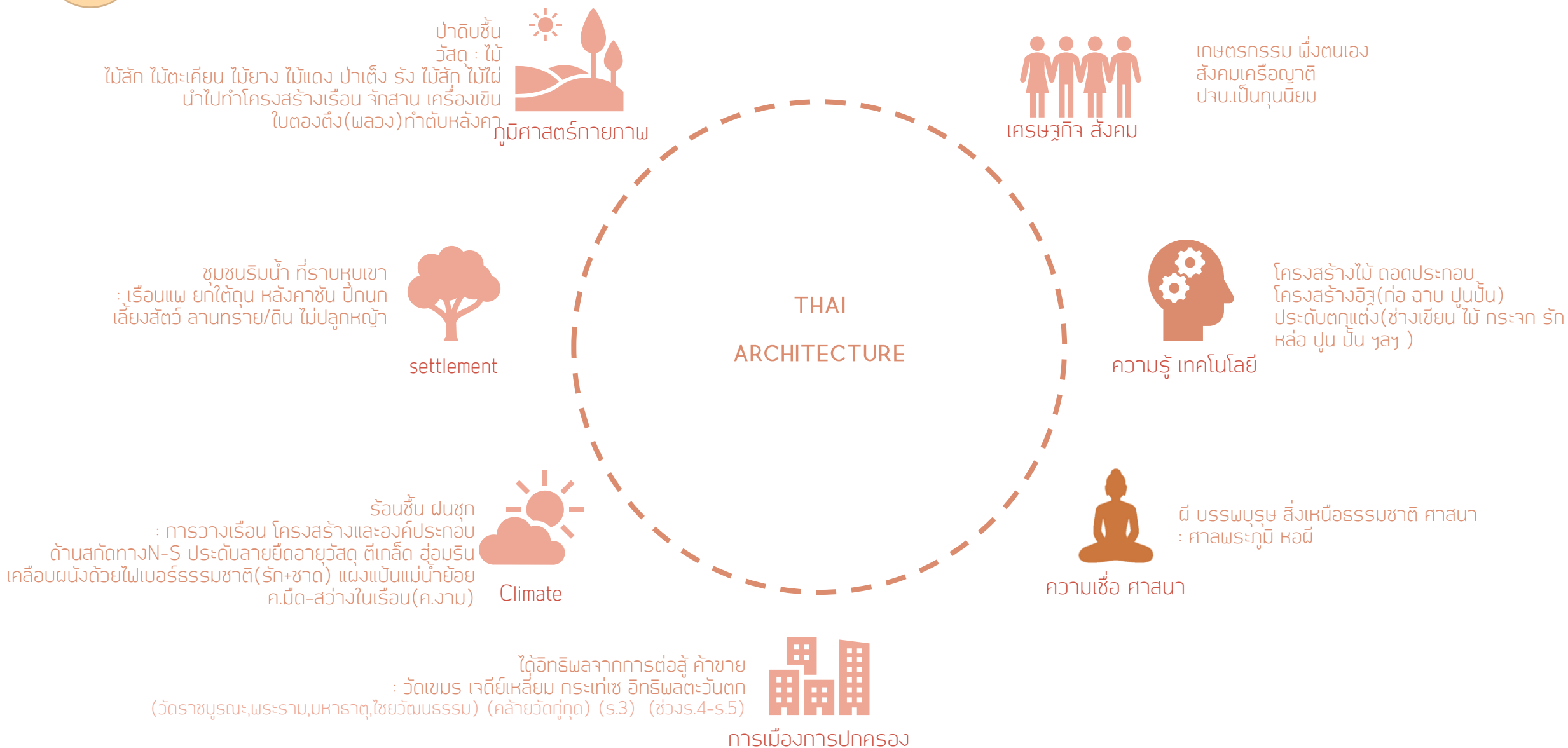
ศาลาการเปรียญ หอฉัน ————— บาเรียน = พระที่ไ้เรียน

เวจกุฎี ถาน

วัดศรีรองเมือง จ.ลำปาง

LOCAL WISDOM : องค์ความรู้ที่เกิดจากการคิด การแก้ปัญหา และสั่งสมพร้อมทั้งมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น มีความเฉพาะตัว เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

ช่างสิบหมู่

ช่างเลื้อย ช่างก่อ ช่างดอกไม้เพ็ญ ช่างไม้สำเภา ช่างปั้น ช่างสนะ(เย็บ,ปัก,ชุด) ช่างรัก ช่างบุก ช่างปากไม้ช่างเรือ
ช่างแกะ ช่างสลัก ช่างกลึง ช่างหล่อ ช่างปั้น ช่างหุ่น ช่างทำรูป ช่างบุ ช่างปูน ช่างหุงกระจก ช่างประดับกระจก
ช่างหยก ช่างชาดสีสุก ช่างตีบุก ช่างต่อทำปิ่น ช่างทอง ช่างเขียน ช่างแต้ม ช่างไม้ ช่างปูน ช่างรัก ช่างกระจก
ช่างกระดาษ ช่างฉลอม ช่างเงิน ช่างเขิน

พญามังรายตีเมืองพุกาม นำช่างฝีมือมาเวียงกุมกาม

LOCAL WISDOM

โครงสร้าง

มอก (ไม้มอก) : สัดส่วนล้านนา ระยะ ขนาด การบอกจำนวน เช่น วัดระยะจากฝาเท้าไปสร้างวัด
: วัดตันเกว่น, วัดปงสนุก, วิหารพระเจ้าล้านทอง

หน้าบันแบบม้าต่างใหม่ : เสาดตรงกลาง 1 คู่, เสาคานไม้ผึ้งราก ถอดประกอบได้

: วัดดงดี่

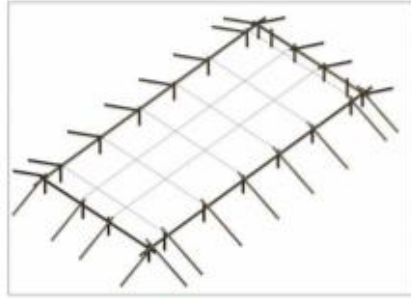
กระเบื้องมุงหลังคา

: ดินขอ (ดินเหนียวหมัก) เบาล แข็งแรง : หนา 0.12-0.15 ซม ประมาณ 180 แผ่น / ตรม
แป้นเกล็ด มีลวดลาย แบ่งชั้นทางสด. : หนา 0.15-0.20 ซม ประมาณ 160 แผ่น / ตรม

LOCAL WISDOM

โครงสร้าง

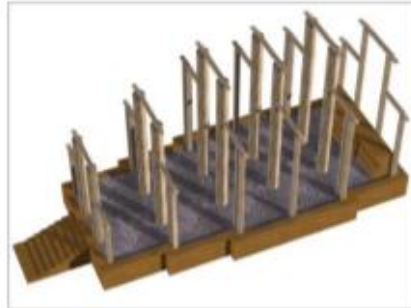
๑. การปักผัง

๒. การลงเสาเอก

๓. ลงเสาและตั้งเสา

๔. ก่อฐานและถมอัดดินภายในฐาน

๕. ประกอบโครงสร้างหลักส่วนหลังคา

๖. ประกอบโครงสร้างเครื่องบนหลังคา

๗. มุงหลังคาพร้อมกับการก่อผนัง

๘. ฉาบผนังหลังจากมุงหลังคาแล้วเสร็จ

๙. เสร็จสมบูรณ์

LOCAL WISDOM

 การตกแต่ง

 กองจ้งโก๋ : หุ้มเจดีย์ : วัดพระธาตุดอยสุเทพ

 ประดับกระจกแก้วจีน(ตะกั่ว)

 งานประดับมุก

 ลวดลายปูนปั้น : โกลน : ปูนขาว ยางไม้ กาวหนังสัตว์ กระดาษสา น้ำมันตังอิ้ว เปลือกหอย กล้วยน้ำว้า อื่นๆ

: ชุมโขงวัดพระธาตุลำปางหลวง, วัดจุฬามณี จ.พิษณุโลก

: วัดนางพญา สุโขทัย, วัดมหาธาตุ เมืองเพชรบุรี

: วัดเจ็ดยอด

: ตุ๊กตาดินเผา ทวารวดี

LOCAL WISDOM

การตกแต่ง

รักสมุก

: ตกแต่งบนไม้ งานรองพื้นผิวเครื่องเขียนก่อนลงรัก
ใช้ปั้นขึ้นรูปของงานเครื่องเขียน ใช้เป็นตัวประสาน

- ยางรัก
- น้ำมันยาง
- ชันโรง/ชีวะยา
- อีฐตำละเอียด
- ชี้เต้าละเอียด
- ชี้เลื่อย
- ยางไม้เหียง

วัสดุอุปกรณ์ในการใช้ผสมสมุก

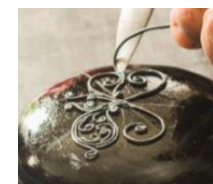
- ผ้ากรองรัก
- เหย่ง/ตะแกรงร่อน
- ครก
- ไม้คน
- แผ่นกระดาน หรือจาน

ขึ้นรูปด้วยไม้ไผ่ขุด

รองพื้นผิวก่อนลงรัก

ปั้นมุก ปั้นรักสมุก

รัก - แห้งในที่ชื้น ป่าเต็งรัง

ยาง : กรีด เจาะ กรอง ผสมหาง(ชาด+รัก)

LOCAL WISDOM

การตกแต่ง

จิตรกรรม

: การเตรียมพื้น : สีแดง-หาง(ชาด + รัก) สีดำ-รัก

: ระบายสมัยอยุธยาตอนปลาย - สมัยรัตนโกสินทร์

หลังพระประธาน : คติจักรวาล

หน้าพระประธาน : มารผจญ

ข้างพระประธาน : พุทธประวัติ เทพชุมนุม ภาพกาก

สีฝุ่น : วัดใหญ่สุวรรณาราม จ.เพชรบุรี

ลายคำ:

1. ลายรดน้ำ : การเตรียมพื้น การเตรียมน้ำยาหรดาล การเตรียมรักขีด และการขีดรักปิดทอง และรดน้ำ
2. ลายจลุปิดทอง (ลายคำน้ำแต้ม) : แกะจลุลวดลายแม่แบบ แล้วปิดทองคำเปลว
3. ลายขุด (ลายจาร) : ใช้เหล็กแหลมจารลวดลาย

๑. เตรียมพื้นผิว
๒. ทาสี ๒ - ๓ รอบ
๓. แกะแม่พิมพ์ตามแบบ
๔. ทาสี - เช็ด
๕. เอาแม่พิมพ์ทาบ - ปิดทองคำเปลว
๖. ดึงแม่แบบออก

LOCAL WISDOM

เครื่องเขิน งานพุทธศิลป์ ——— ไม้เอี้ยะ
: โยนเต๋ คัวฮักคัวหาง

BUDDHISTIC ART : ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิด ปรัชญา ความเชื่อทางพุทธศาสนา

พุทธศิลป์

เป็นสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา แฝงไปด้วยพุทธปรัชญา

มีความงาม สุนทรียภาพ เพื่อก่อให้เกิดความประทับใจ หรือสะท้อนอารมณ์

เป้าหมาย : เป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ สั่งสอน และโน้มน้าวเพื่อให้คนทำความดี

Cosmology concept :

เขาพระสุเมรุ : พระพุทธเจ้า พระบรมสารีริกธาตุ พระเจดีย์ มณฑป รอยพระพุทธรูป หอไตร

เขาสัตตบริภัณฑ์ : ปราสาทเพ็ญ สัตตภัณฑ์ (เชิงเทียน)

ทวีปทั้งสี่ : พระวิหาร พระอุโบสถ

ทะเลสี่กัณโธ : ลานทราย พื้นที่ว่างในเขตพุทธาวาส

กำแพงจักรวาล : กำแพงวัด ศาลาบาตร

แก่น : นิพพาน อริยสัจ 4

ไตรภูมิ : ทามภูมิ รูปภูมิ อรูปภูมิ

ทศกัณฐ์ : อบายภูมิ นรก เปรตวิสัยภูมิ อสุรกายภูมิ ดิรัจฉานภูมิ

สุคติภูมิ : มนุษย์ภูมิ มนุสสภูมิ จกามาพจรภูมิ สวรรค์

จักรวาลทั้งปวง : พระสิริมังคลาจารย์คัมภีร์อธิบายเกี่ยวกับภูมิวิทยา มีภูเขา แม่น้ำ ทวีป ป่า มนุษย์ เทวดา และอมนุษย์

นรก สวรรค์ เวียนว่ายตายเกิด กับกลียุค

พระศรีอริยเมตไตรย ฯลฯ

BUDDHISTIC ART : ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิด ปรัชญา ความเชื่อทางพุทธศาสนา

พุทธศิลป์

Visual Arts : Painting : ตกแต่ง พุทธบูชา พระราชกุศล ทานบารมี ปรีศนารธรรม เพยแผ่ศาสนา บันทึกเรื่องราว

मारदाण्य พุทธประวัติ อดีตพุทธเจ้า คติจักรวาล ภาพทาก

: เทคนิค : สีฝุ่นบนผนังฉาบปูนขาว

: วัดอุโมงค์, วัดศรีชุม, วัดราชบูรณะ

Sculpture : สัญลักษณ์แทนพุทธศาสนา

พระพุทธรูป : 4 ปาง : ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา ปรีนิพาน

: วิธีการ ปั้น หล่อสำริด แกะไม้/หิน lost-wax

ดอกบัว

ตันตริมหาโพธิ์

กวางหมอบ

ธรรมจักร

สถูป

กวารวดี

อุกอง

สุโขทัย

อยุธยา

ทรงเครื่อง

ล้านนา : สิงห์ 1

สิงห์ 2

สิงห์ 3

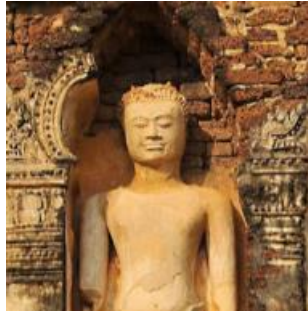
หริภุญชัย

พระแสนแล้ว

พระเจ้างาม

คุปตะ

Flok : วัดยางหลวง

วัดกองกาน

วัดกองแขก

ต้นแสนน้อย อ.สันป่าตอง

การสร้างพระเจ้าล้านนา

พระปั้น ปูนปั้น ดินเผา ขี้ผึ้ง

พระหล่อ สัมฤทธิ์ ทองเหลือง เงิน ทอง ปัดทอง

พระพิมพ์ ดินเผา ชิน ตะกั่ว เงิน

พระแกะ แกะไม้

การแกะ

พระพิมพ์

: กัดดินเหนียว

: อดิเทพพุทธรเจ้า

BUDDHISTIC ART : ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิด ปรัชญา ความเชื่อทางพุทธศาสนา

พุทธศิลป์

Sculpture : เทวตาและงานปูนปั้น

: เทวตาแซ่ช่องสรรเสริญพระพุทธรเจ้า

: โกลน(ก่อโครงสร้างข้างใน) ปูนปั้น

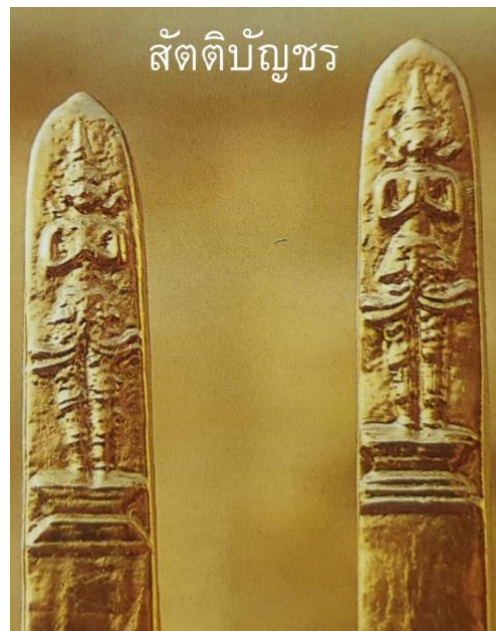
: ปูนขาว ยางไม้ กาวหนังสัตว์ กระดาษสา น้ำมันตังอิ้ว

เปลือกหอย กล้วยน้ำว้า อื่นๆ

: วัดเจ็ดยอด วัดพระสิงห์ วัดป่าสักเชียงใหม่ เจดีย์เชียงยืน

: วัดคูบัวด้อม วัดหนานช้าง เวียงกุมกาม ชุมโขงวัดพระธาตุลำปางหลวง

: วัดไหล่หิน

BUDDHISTIC ART : ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิด ปรัชญา ความเชื่อทางพุทธศาสนา

พุทธศิลป์

Sculpture : Wooden craft

ขันแก้วทั้งสาม

เตียงเบิก

เครื่องสูงล้านนา

สัตตภัณฑ์

แผงพระพิมพ์

วิหาร สัตตภัณฑ์ มณฑป เจดีย์จำลอง

ตู้พระไตรปิฎก

ตุ่ง

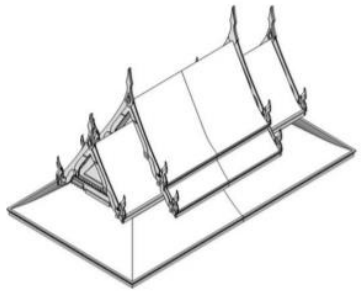

หีบธรรม

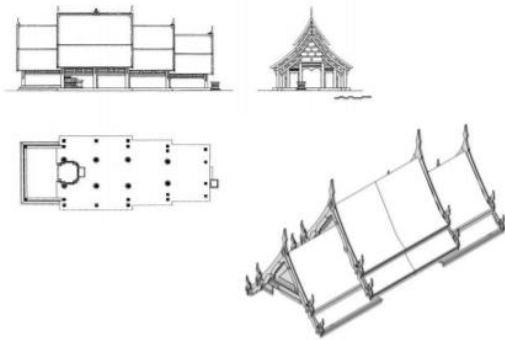
BUDDHISTIC ART : ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิด ปรัชญา ความเชื่อทางพุทธศาสนา

พุทธศิลป์

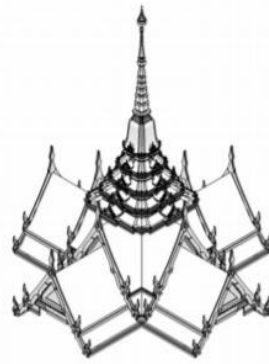
Architecture : ทรงหลังคา

ทรงโรง

ทรงคฤหี

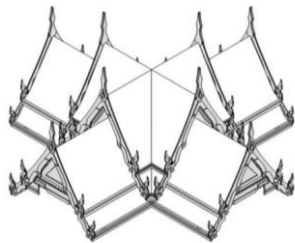
ปราสาท

ปราสาทยอดปรางค์

ปราสาทยอดมงกุฎ

จัตุรมุข

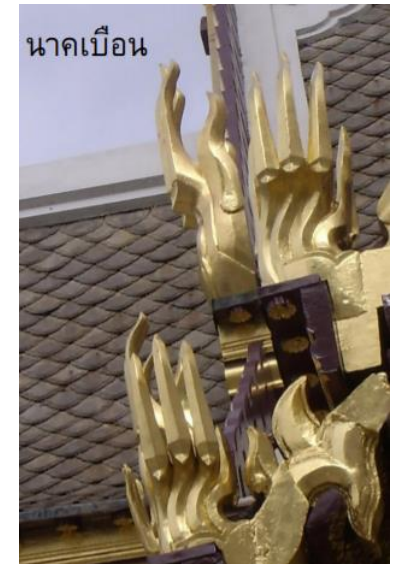
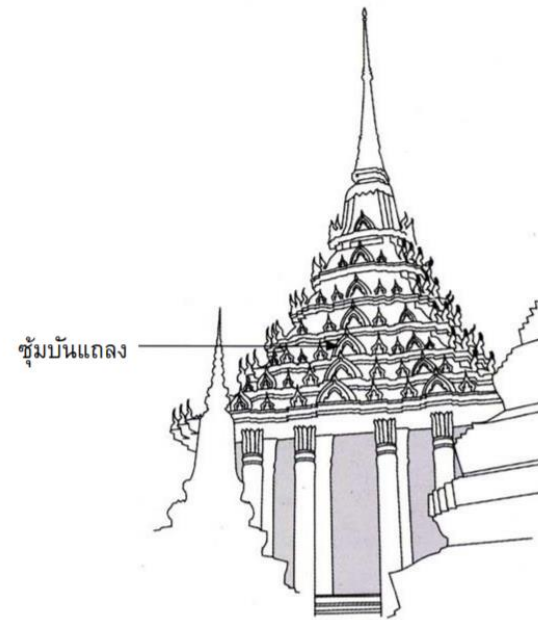
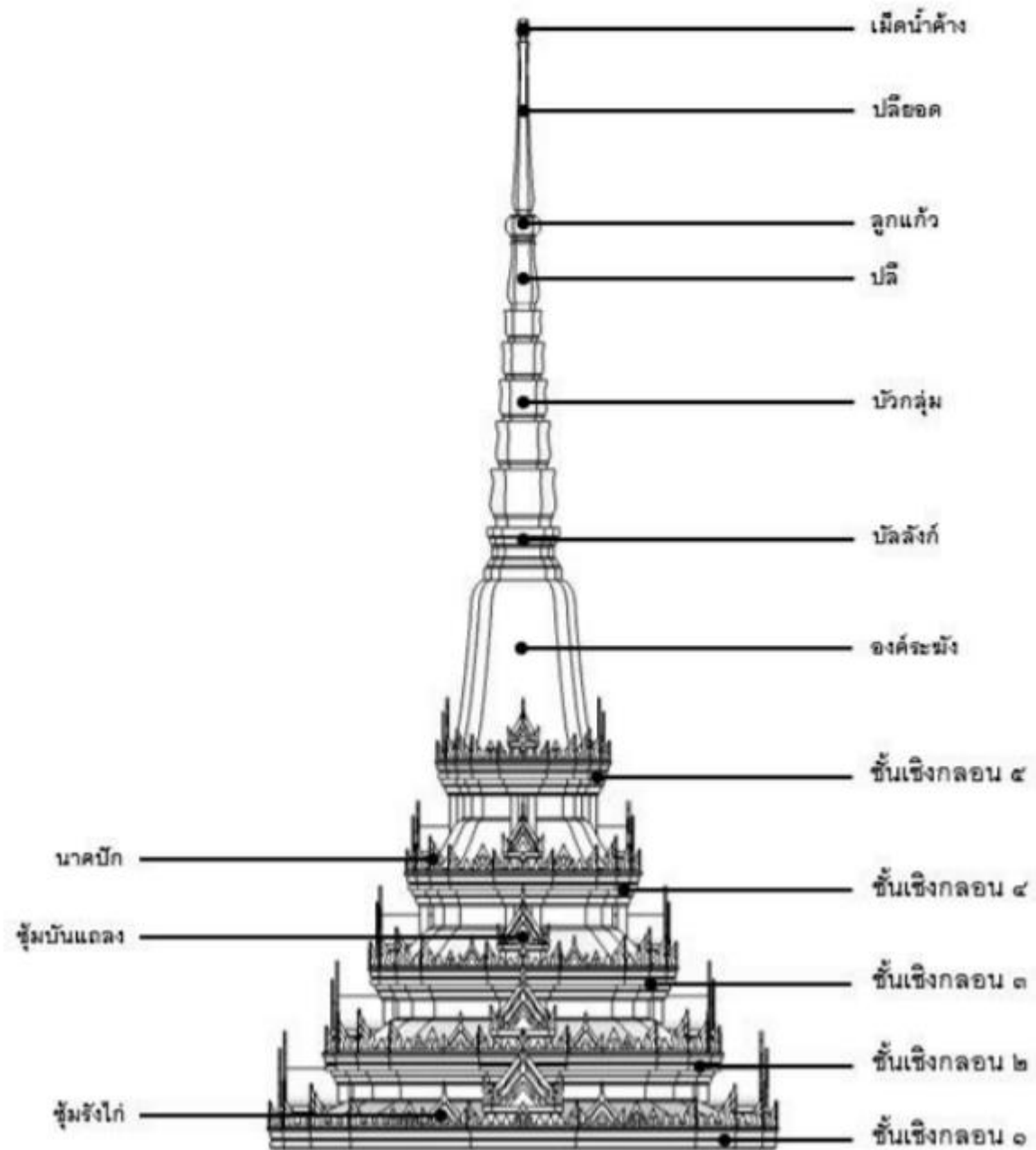
พญานาค

มณฑป

มุขประเจ็ด

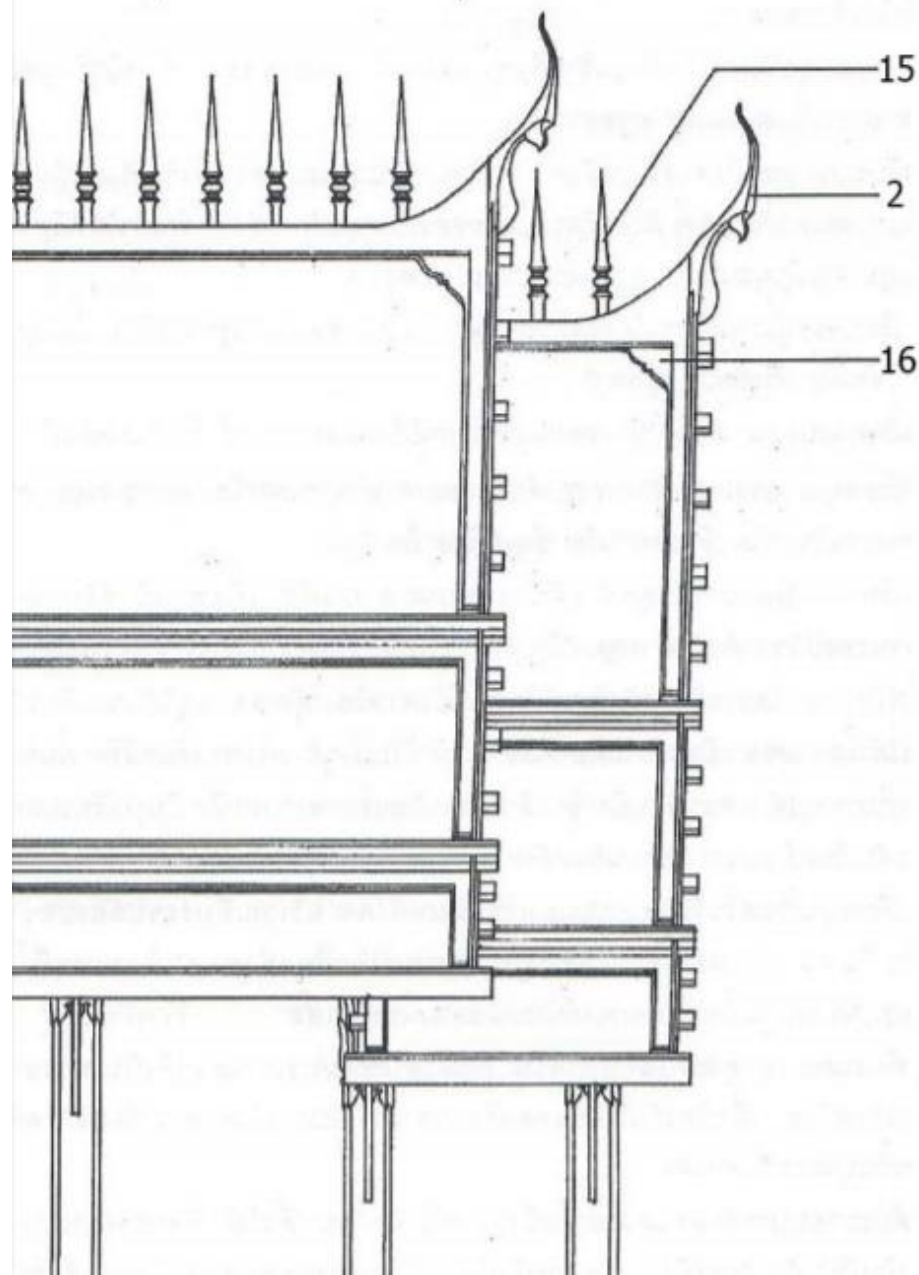
นาคเป็น

บ้านลม

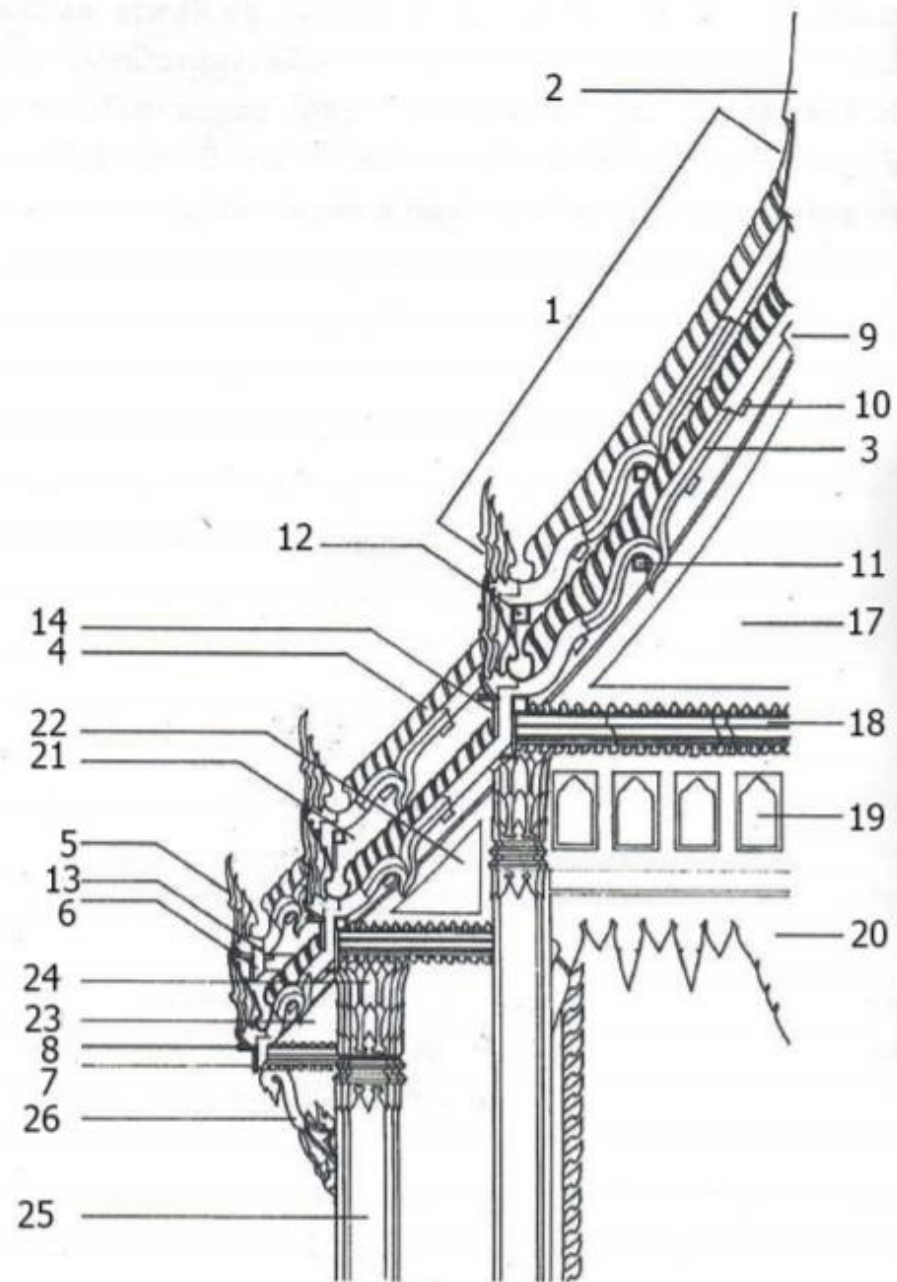

กระเทาะ - กระเบื้องอิฐเคลือบ

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมโบสถ์และวิหาร

1. เครื่องลายอง	21. บังนก
2. ช่อฟ้า	22. หน้าอุดปีกนก
3. ตัวลายอง	23. หน้าอุดเต้า
4. ใบระกา	24. บัวหัวเสา
5. หางหงส์	25. เสาค้ำโถ
6. ดินฉี	26. คันทวย
7. เชิงกลอน	27. ชุ่มประตู่
8. สะพานหนู	
9. ออกไก่	
10. แปลาน	
11. แปงวง	
12. แปหัวเสา	
13. แปปลายเต้า	
14. เชิงแป	
15. บราลี	
16. ผีเสื้อ	
17. หน้าบัน	
18. กระจังฐานพระ	
19. แผงแรคออง	
20. สาทرای รางผึ้ง	

ARCHITECTURE WITHOUT ARCHITECT(EXHIBITION) : Bernard Rudofsky

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

Paul Oliver : An Encyclopedia of Vernacular Architecture of the World: EVAW

ศาสตราจารย์อันนิมมานเหมินท์

การสำรวจรังวัดทางสถาปัตยกรรม

- Tape, Chain
- กล้องเข็มทิศ (Compass)
- กล้องระดับ (Level)
- กล้องวัดมุม (Theodolite)
- กล้อง
 - Arial photo / Arial map
 - Drone technology and Photogrammetry
 - Laser scanner
- เครื่องวัดระยะทางด้วยคลื่นแสง (Electronic Distance Measurement : EDM)
- ชับเทนส์บาร์ (Subtense Bar)
- โต๊ะแผนที่ (Plane Table)
- Damaged Historical Icons
- 3d model tecnology

ARCHITECTURE WITHOUT ARCHITECT(EXHIBITION) : Bernard Rudofsky

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

4 ภาค : เหนือ กลาง อีสาน ใต้

ประเภท : เรือนเครื่องผูก : ห้างนา ตูบ หลองข้าว ยุงข้าว เรือนแพ เรือนชาวเขา เรือนคนกลุ่มน้อย
 เรือนเครื่องสับ(ไม้สัก) : เรือน ตักแถว เขื่อนแป ตลาด อาคารศาสนาเฉพาะถิ่น

สังคมเครือญาติ เชื่อมต่อนิเวศวิทยา-ชุมชน เกษตรกรรม : เรือนหมู่ บ้านเครือญาติ รั้วกินได้

ใช้วัสดุในท้องถิ่น : ไม้ หนุ่ยคาก จาก กระจุต ทองตึง ไม้สัก : โครงสร้างไม้ ไม้แกะสลัก ถอดประกอบได้

ความเชื่อ วัฒนธรรม ศาสนา : หอผี หอเสาอินทขิล เสาเฝ้าบ้าน

มีแสง-เงาในอาคารสวยงาม green & flow ventilation

สภาพอากาศร้อนชื้น ฝนชุก : กระเบื้องดินเผา/ไม้ แป้นเกล็ด หลังคาชัน ปีกนก ยกใต้ถุน

NORTH (LANNA)

เรือนกาแล : กาแล และหำยนต์ ประดับตกแต่ง เกี้ยวเนื่องกับความเชื่อ

เรือนลับแล : อุตรดิตถ์ หน้าบันเป็นดวงอาทิตย์

เรือนไม้รุ่นหลัง : มีการแกะไม้ตกแต่ง มีสระใน ได้รับอิทธิพลตะวันตก

คุ้มเจ้านาย คหมดี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

ลายจลุ - Mandalay

เรือน ginger bread : บานลูกฟัก เกล็ดไม้ไขว้กัน เรือนกิตติพาณิชัย

เหล็กดัด กระฉาก - เข้ามาพร้อมรถไฟ

Lanna contemporary : 4 seasons แม่ริบ, Yang Kham, Tamarind village, Anatara Chiang Mai

CENTRAL

เรือนเครื่องผูก : เรือนแพ เรือนชาวบ้าน

เรือนเครื่องสับ : เรือนเดี่ยว

เรือนหมู่

เชื่อมกันด้วยชาน หลังคาชันกว่าภาคอื่น

NORTH - EAST

เรือนเครื่องผูก : เติ่งนา เติ่งไห่

เรือนเครื่องสับ : เรือนโข่ง

เรือนแฝด

เรือนเกย

: เรือนโคราช เรือนนางผอະ บ้านลาวทรงดำ สิมวัดประตูลัย

SOUTH

เรือนไทยพุทธ เรือนไทยมุสลิม เรือนชาวเล

เรือนเครื่องผูก : ใฝ่ จาก กระงูด

เรือนเครื่องสับ : เรือนไทยพุทธ : หลังคาทรงมนิลา ปั้นหย้า จั่วแฝด

เรือนไทยมุสลิม : แบ่งพท.ชัดเจน อิทธิพลตะวันตก

เรือนจีนมุสลิม : เรือนรอบคอร์ต

: วัดคูเต่า สงขลา

มีตอม่อ(บาทเส้า)

ประเภทของงานสถาปัตยกรรมไทย และตัวอย่างในแต่ละประเภท

Traditional Architecture	วัดพระสิงห์ เชียงใหม่, วัดมหาธาตุ สุโขทัย, วัดอรุณฯ กรุงเทพฯ
Contemporary Architecture	หอเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, อาคารรัฐสภาหลังใหม่ กรุงเทพฯ
Modern Architecture	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Vernacular Architecture	เรือนพื้นดินประเทศเพื่อนบ้าน(เชียงตุง เมียนมาร์), เรือนไทยสี่ภาค
Phenomenon in Architecture	Shanghai's Underwater Quarry Hotel, green arch, งานของfrank henry
Emerging Architecture	super machine reel(บางแสน)

ความหมายของ Folk arts

ศิลปะที่มีความงามความเรียบง่ายจากฝีมือของชาวบ้าน สร้างสรรค์ผลงานอันมีคุณค่าทางด้านความงาม และประโยชน์ใช้สอยตามสภาพของท้องถิ่น เกิดความผูกพันกับการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ภายใต้อิทธิพลของชีวิตความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และความจำเป็นของสภาพท้องถิ่น เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน

การแบ่งพื้นที่ใช้งานในวัด มีการใช้งานแตกต่างกันอย่างไร

1. พุทธาวาส (ล้อมกำแพง มีเสดสำคัญ) : เจดีย์ วิหาร หอไตร หอระฆัง
2. สังฆาวาส (ที่ตั้งฝ่ายสงฆ์) : กุฏิสงฆ์ หอฉัน ศาลาการเปรียญ
3. ธรณีสงฆ์ : พื้นที่หน้าวัด ที่เผาศพ ทำกิจกรรมรื่นเริง

คามวาสี อรัญวาสี คืออะไร

คามวาสี (วัดในเมือง) ปฏิบัติศาสนกิจ
อรัญวาสี (วัดป่า) ปฏิบัติทางจิต/ธรรม

บทบาทหน้าที่ความสำคัญของวัด

1. เป็นศูนย์กลางชุมชน เชื่อมโยงโครงสร้างของสังคมไทย (บ้าน วัด วัง)
2. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน งานช่างและภูมิปัญญาสด.
3. เชื่อมโยงความสามัคคีผ่านพิธีกรรมและวัฒนธรรม

วิหาร อุโบสถ คือ

ใบสีมา คือ

วัดที่มีวิหารโดง

วัดที่มีวิหารต่อท้ายารนัม

สาเหตุของการซ้อนชั้นหลังคาวิหารล้านนา

หน้าที่ของกระถางเซ

อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่องานสถาปัตยกรรมไทย

ยกตัวอย่างภูมิปัญญาและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

มอก คือ

โกลน คือ

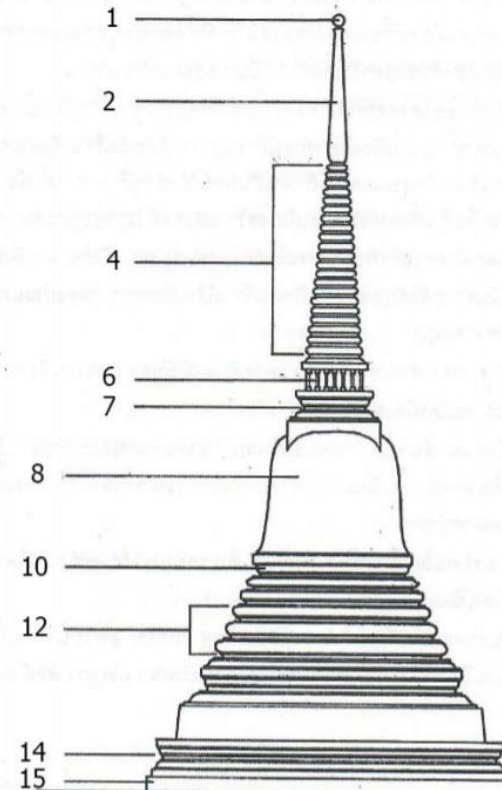
?

ลักษณะเด่นของเรือนพื้นถิ่นไทย

รูปแบบของเจดีย์แต่ละประเภท

?

เติมชื่อส่วนประกอบทางสถาปัตย์ที่ถูกต้อง

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระเจดีย์

1. ลูกแก้ว
2. ปลี
3. บัวกลุ่ม
4. ปล้องไฉน
5. ก้านฉัตร
6. เสาहार
7. บัลลังก์
8. องค์ระฆัง
9. บัวคอเสื้อ
10. บัวปากระฆัง
11. บัวโถ
12. มาลัยเถา
13. ชุดฐานปัทม์
14. ฐานปัทม์
15. ฐานเขียง

เจดีย์วัดสามปลื้ม จ.อยุธยา

?

เติมชื่อการประดับตกแต่งทางสด. ที่ถูกต้อง

